

Latweeschu Nwises.

Nr augstas Geweschanas = Rummissiones sraa un nowehleschanu.

Nr. 36. Zettortbeenâ 8tâ September 1827.

Jelgawâ 5tâ Septempera.

Kad muhsu schehliga Keisera brahlam Mik-
fail Pawlowitscham no winna augstas
Gaspaschas, tahs Leelwirstenes Helena Paw-
lownas tanni 16tâ Augusta weena jauna Leel-
wirstene Katarina Mikfailowna irr peedfün-
mufi, tad arridsan eefsch muhsu pilfata basni-
zahm schis laimigs notiffkums zaur pateizibas
luhgfschanahm tappe fwehtihis, un muhsu no
jauna pahtraifitâ Latweeschu Er. Annes basnizâ
no tahs atkal uszeltas ehrgeles waffar pirmâ
reisê tas „Deews, Kungs! tew flawejam“ at-
flanneja.

* * *

Pee Nihges libbs 30tu Augusta deenu 1204
fuggi atbraukuschi un 1108 isgahjuschi.

No Nerretas.

Dimpadefinitai August mehnescha deenai is-
eijoh, ap pulksten 11 nodegga Nerretas kirsphehl
Wezz=Wehmelmuischas ruhme. Ne weens ne
sinn, no ka ugguns zehlees. Tam zeenigam
rendes-kungam gan drihs wiffa winna manta
palikka pelnôs. Tif fo tahs zittas ehkas warreja
isglabht no nihfschanas. Netti kur tahs wezs
un wehl stiprs kohka nams buhs atrohnams, kâ
tas nodegguschais, kas tanni 1648tâ gaddâ bija
ustaisihts, un wehl dauds gaddus buhtu warrejis
stahweht, ja schi nelaimne ne buhtu usgahjusi.

No Walteku draudses.

(Stattees Nr. 34.)

Manni brahli, kad tee zeenijami mahzitaji,
kas par muhsu tautu tâ isstaidroschanas un ap-
laimoschanas darba strahdâ, kad winni reds, ka
winnu gruhtha strahdaschana masf auglus nefs,
un ka starp mums masf sapraschanas, bet dauds

nesapraschanas un launums wehl rohnahs, kad
tee to nomannidami mums pascheem to pee firbs
leef, tad tee to nedarra, kâ zits fakka, muhs
smahdedami, bet ar scheloschanu muhs atgah-
binadami un usmohbinadami, jo teem peenah-
kabs to darriht, lai mehs paschi redsam, zif
tahtu mehs wehl no ta ihstena zella tahs taisni-
bas effam, kas weenam kristigam zilwekam, kad
tas laimigs gribb buht, jastaiga. Lai mehs
mahzamees un fsubbinajamees no ta launa at-
rautees un pehz to labbu dsihtees. Lai mehs,
kas wairak saprohtam, kaunamees tahdus lau-
numus pastrahdaht un tahdus neekus tizzeht, kâ
tee mums awises pahrmett, un lai mehs arri
fawus wahjus brahlus pamahzam.

Tee irr tee augli, fo ta lassischana tahs is-
stahstischanas no muhsu tautas eefsch mums
buhd dsemdinaht. Woi naw teefa, kad mehs
fo labbu padarram, un zilweki, kas to reds,
fakka, tas irr pareisi, tas irr labbi, woi muhsu
firbs ne taps kustinata jo prohjam to pasteigt?
Tapat arridsan no ta launa, kad mehs effam
apwainojuschees un zitti no ta runna, un patt
draugi un prahtigi laudis to smahde, woi tas
mums wairak kaunu un reebfchanu nedarra, ne
kâ tad, kad zitti par mums ne fo nespreestu?
Tâ nu arridsan zaur to pilnigu un taisnu issteif-
schanu no muhsu tautas uswefchanas, mehs
tohpam passubbinati, no ta launa atrautees un
pehz to labbu dsihtees. Kad ta pafaule kaunu
par kaunu un labbu par labbu ne teefatu, tad
mehs arr no kauna un gohda ne fo nesinnatum,
tad mehs arr tif labb kâ bes tizzibas buhtum, jo
ta tizziba dohd taisnibu, bet tizzeht ween, un ne
fo labbu ne pastrahdaht, arri ne fo ne palihds.
Tas fwehts Apustuls Pahwils fakka, ka ta tiz-
ziba, ja tai darbi newaid, irr pee feris paschas
nomirrusi. Mums waijaga fawu tizzibu eefsch

labbeem darbeem dsihwu parahdiht. Bet us to
ifweens jau gan tohp mahzihst; runnasim wehl
no mahzitajeem. Kad weens draugs mums pee
laizigahim leetahim fo palihds, woi muhsu prahts
ne neffahs winnam pateiffchanu doht? Muhsu
mahzitaji ne ween tahdi draugi, kas mums pee
laizigahim leetahim palihds, bet kas mums wehl
dwehseles laimi, un muhschigu labklahfchanu, to
mantu, fo ne sagli neds ruhfa mums laupa, un
kas nekad ne isnihfst, palihds pelnitees. Kad
mehs tif winnu balfei klaufitu, tad mehs pateest
ne allotumees, tad neweens ne kahdas wainas
mums newarretu peesfahit, neds pahrmest, tad
mehs jau schein eefsch wiffas buhschanas laimi
un dwehseles meeru bauditum, un tur muhschiba
jo wairaf, ka muhsu Kungs Kristus fakka, ka
tas, kas schein pee masuma ustizzigs bijis, tur
taps eezelts pee daudsuma. Tapehz, mihli
brahli! ne kurnesim prett farweem dwehseles gan-
neem, nodohfimees winnu rohkas, jo winni lab-
baki sim, kas pee muhsu meera wajaga, winni
sim, kad un fur mums iffatra mahziba derriga.
Es sche arr esnu peeminnejis, kadehl tee zeenigi
mahzitaji to mums preefscha leek, bet es ne-
warru teift, ka jau esnu winnu padohmu pa-
nahjis. Winnu padohms irr neisfimeelams
awohts, kas allaschin par mums irr labs. Ta-
pehz, mihli brahli, buhsim paklaufigi draudses
lohzeleli farwu mahzitaji, buhsim neween klaufi-
taji, bet arridsan darritaji winnu prahtu, buh-
sim ta ihstena semmes kahra, kas ne ween tai
sehklai leek usdihgt, bet arridsan simtkahrtigus
auglus nest.

Muhsu mahzitaji tabehl no Deewa eezelti, ka
tee par muhsu dwehselehm nomohda stahw un
pahrahim gabda. Kad winni pee muhsu wai-
nahim muhs mahzidami arridsan kahdu bahrgu
wahrdum mums usfauz, tad mums to wajaga ar
gohda bihjaschanu pretti nemt, ka mehs to paschi
jauna derriba lassam, ka pats tas Kungs Kristus,
tas pirmas ihstenaiz zilweku mahzitaiz, daudf-
kahrtigi tohs leekulus un netaisnus pahrrahje,
winneem winnu pahrgalwibu pahrmesdams. Ir
fawa paschu draugu un mahzele wainas nezeete
wimsch, bet lamnaja winnu netizzibu un firds-
zeetibu. Un tas swehts Alustuls Pahwils dascha

weeta pahrrahje farvus klaufitajus eefsch farwahm
grahinatahm. Tapehz muhsu mahzitaji winna
weetneeki buhdami, ne warr pee muhsu wainahm
kluffu zeest, bet it ar drohschibu us labbu greest.
Darritim brahli ta, ka no mums warr fazzihst:
Latweets irr paklaufigs un peenemnigs no fa-
weem mahzitajeem. Ja, draugi! tas mums
gan prettin stahw, kad muhsu tautai wehl tif
daudf wainas rohahs; kad schahs wainas arri
pee iffatra gan newaid, kad arri wiffas weenam
nepeelihp; tomehr par tautas wainahm tahs no-
faukt warr, kas mums awises pahrmestas tohp,
par wiffu tautu ne weenu newarram atfahdi-
naht, wiss irr taisniba, un tas buhtu neapdoh-
maschana tahs aisbildinaht.

Teescham, brahli, ja mehs tif gribbam, mehs
warram no tahdahim faitehm fwabbadi tapf,
mehs warram laimigi behrni fawa mihla debbes
Tehwa buht, ja mehs tif farwu spehku un prahtu
us to gribbam peespeest un walkahf. To mehs
jau effam peedsihwojuschi, ka labbam gribbeta-
jam us labbeem darbeem wiss irr eespehams.
(Turpliffam wairaf.)

Gohdigs Waltinsch un naudas- pohds.

Gohdigs Waltinsch, kas ka fainmeeks mah-
jas turreja no wisseem fainimeem bija mihlehts,
ka taisns, palihdsigs, ustizzams draugs. Mugst
un semmi to zeena gohda turreja, apmekleja un
labbu padohmu no ta prassija; arr, fautschu
tas ne bija baggats, tatschu tas bija labbi pah-
tizzis un eespehje draugeem, fainimeem un pa-
sistameem labbu firdi rahdiht un nohte pa-
lihdscht. Bet, kas wairaf ka manta, tam bija
fapraschana, samanna un mudrs prahts us
smeekleem, tas pratte gahrbi smeetees un lustigs
duht, un arri zitteem zaur winnu bija jasneijahs
un japreezajahs. Tas ne weenu ne smahdeja
leegu wainu deht, bet dohmaja: „ir es ne esnu
bes wainahm!“ kam tas wairs newarreja
lihdscht, tam tas tomehr gudri mahzija, kas
jadarra, jeb ar mihligu firdi to eepreezinaja un
apmeerinaja, kadehl weegli faprohtams, par fo-
laudis wezzu Waltinu mihleja un gohdaja.

Mihlestibas, lihgsnibas un laimibas pavehnt
nosfirmojis, Waltinsch us weenreis atradde —
atradde leelu naudas-pohdu. Wezzais dohmaja:
„Tas derr jitteem labbu firdi rahdiht, un nehme
to atrastu mantu lihds. To smaggu pohdu ar
leelu publiu pahrskeepis, to glabbaja dahrsā. —

Kas dauds naudai par ehrmigu spehku! Gan
drihs tā ka siiram dsehrenam, kas kad tikkai
masumu eedferri, tewi darr jautru un lustigu,
bet kad dauds no ta eenemni, apreiboschu un ap-
lamu. — Waltinsch us weenreis neganti bag-
gats palizzis, fehseh un dohma: „Kad es scho
naudu us augleem isdohmu, jeb sewim ar to
kahdu mahjweetu nopehru, tad wiina man
dauds wairaf derrehs, es warreschu wairaf faini
turreht, kas man strahdahs, un jo laimigs buht,
ne ka taggad esmu. Bet kad tikkai kahds man
mannu glabbatu mantu neparauj?“ — Ta doh-
majis bailigi, par nakti peezeis to gahje ap-
raudsiht, un zitfahrfigs falds meejs to atstahje.
Ta manta fahze to mohziht un apgruhtinaht, un
zaurahm deenahm un naktim tas subdejahs, ka
to glabbahnt un fo labbu ar to eefahkt, ta ka tam
ne ehst, ne dsert, nei gulleht, nei pasimeetees
wairs netikke un tas fibri vanihse. — Sweht-
deena atekt. Wissi eet preezigi us basnizu; bet
Waltinsch, kas allasch bij pirmais tur, nu pa-
leef mahjas, naudas-pohdu fargadams. Winsch
leen dahrsā fawu naudu skaitiht un tai wehl
weenu mazzinu ar diwi fimts dahldereem peeleeft
klatht, lai tur trihs tuhstfostchi lihds.

Pa tam to apmekle wezs pasihstams, kas
tam ar affarahm isteiz fawas behdas; jo wissas
mahjas tam ar ugguni bij aisgahjuschas.
„Brah! tas fazzija, palihdti man tikkai ar
diwi desmits dahldereem. Man feschu behrni
raud bes maises!“

Diwi fimts dahlderus buhtu Waltinsch tam
us tahdahm affarahm jitreis dewis; bet nu at-
bilbeja tas bahrgi: „Taggad man naw nekahda
nauda!“

Tas behdulis brihnidamees eeffattijahs tam
azzis, nopuhtahs sinaggi, un gahje kluffi proh-
jam. Wehl tas nebij ais birses, te Waltina
labba firds fahze atkust, tas naudas-reibuls
tam ka pahrgahje. Tas aistekk palkat tam beh-

digam, luhds, lai nenemmoht par launu bahrgu
atraidischanu, un atwehl tam diwi fimts dahl-
derus. Tad wissus jo mas pahrtikkuschuus kai-
minus faaizinajis, nehme winsch fawu atrastu
naudu un lustigi isballija to stary teem, fazzis-
dams: „Vienmeet, draugi, pulka roh-
kas tas ehrmigs fudrabs irr labs un der-
rigns, bet weenam zaur to reibst galwa un
fafalst firds: Tif fo es arri ne paliktu
zaur to par mulki un launu.“

5 — r.

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no Krohna Wirzawas pagasta teefas pehz is-
skaidroschanas tahs mantas ta tanni 5ta Juhli f. g.
nomiruscha masas Swehtes fainneka Schlugguru
Kaspara, us peemekleschanu to no teefas apstiprinatu
wehrminderu ta jaunekla Kristap Schlaegel, zaur
scho katri un wissi, kurreem us kahdu wihsu tas arri
buhtu, prassischana pee to atstahntu mantu ta peemtu-
neta Schlugguru Kaspara buhtu, ka arridsan wissi tee,
kurri nomirrejam parrada palikkuschi un wehl irraid,
prohti pirmajee appafsch isflehgschanu peedraudinati
un beidsamee appafsch peedraudinafchanu tahs dubbul-
tas maffas, aizinati un usprassiti, kad wiini tanni
18ta Oktobera schinni 1827ta gadda, ka to preeksch
scho lectu noliktu weenigu peedohschanas un isflehg-
schanas terminu, preeksch Krohna Wirzawas pagasta
teefas peenahlamā wihsā rahditohs, un few pee to
protokolli tahs leetas peedohstohs; bet tad to tahfaku
taifnibu sagaidiht buhs. R. T. 3

Gindul, preekschfehdetais.

(Nr. 242.) F. Henko, pagasta teefas fshiweris.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no tahs Meschohtenes pagasta teefas wissi par-
radu deweji ta islikta Meschohtenes fainneka Spigge
Fudrika, par kurra mantu dehl pildischanas to inwen-
tariuma truhkumu ta konkurse spreeska, aizinati, lai
lihds 24tu Oktobera f. g. pee schihs pagasta teefas pee-
teizahs. Meschohtenes pagasta teefas 19ta August
1827. 3

(S. W.) † † † Bertusch Gedbert, pagasta wezzatais.
A. Scheymann, teefas fshiweris.

Us pawehleschamu tahs Reiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs u. t. j. pr., no Safmakeš pagasta teefas wiffi un jebkurri parradu deweji ta Safmakeš muifchas fainneeka Mattineeku Prizza, kas fawas mahjas patš nodewis, un par kurra mantahm konkursis nolifts tappis, scheid tohp preefschâ usâizinati, lai tee feschu nebbelu starpâ, prohti lihds 10tu Oktobera deenu schi gabda pee schihs pagasta teefas ar sawahm taisnahm praffischanahm un winnu parahdischanahm peeteizahs, un tad sâgaiba, kas pehz likkumeem taps nospreestis. Safmakeš pagasta teefa 29tâ Augusta 1827. 2

Jannis Khepelt, pagasta teefas preefschneekš.
 U. Pauly, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

No Ehdoleš pagasta teefas tohp wiffi parradu deweji ta schinniga fainneeka Kaufche Jahna, kas fawas mahjas nodewis, un par kurra mantu dehl truhfuum inwentiariuma un zittu parradu, konkursis nolifts, aizinati, lai pee saudeschanas fawas teefas 8tâ Oktobera f. g. pee schihs teefas ar sawahm taisnahm praffischanahm peeteizahs. Ehdoleš, 13tâ Augusta 1827. 1

Ehrmann Nahting, pagasta teefas wezzakais.

(Nr. 73.) G. Monkewiz, pagasta ffrihweris.

* * *

No Todaischu pagasta teefas tohp scheidan sînnams darrihts, ja kahdam kahda preefsch teefas gelbige praffischana pee tahs mantas ta mirruscha Todaischu muifchas waggara Janna Nimrohda buhtu, tas lai pee saudeschanas fawas teefas lihds 28tu Septembara f. g. pee schihs teefas par to peeteizahs, un tad sâgaiba, ko teefa spreedihs.

Jslaisis no Todaischu pagasta teefas 18tâ Augusta 1827. 1

(S. W.) ††† Wezkrohgu Jannis, teefas preefschneekš.

(Nr. 42.) E. Friedrichsberg, teefas ffrihweris.

* * *

Za kam kahda mekleschana jeb kahda atdohschana pee ta nomirruscha Dinsdorbes Zala frohdsineeka Ehr-

manna irraid, tas tohp lihds 6tu Oktobera schi gabda pee schihs muifchas pagasta teefas aizinahs, fewi peeteiftees. Dinsdorbes pagasta teefa 6tâ Augusta 1827. 2

††† Trumpe Ernst, pagasta wezzakais.

(Nr. 174.) J. Treugut, pagasta teefas ffrihweris.

* * *

Lai 19tâ Septembara deenâ schi gabda eefsch ta pee Skurstinu muifchas peederriga submallas frohga uhtrope taps turretu, kur lohpi un namma leetas, kas tam melderim Thor peederr, kluhs pahrdohhti. Tas scheid ikkatram tohp sînnams darrihts. Skurstinu muifchas pagasta teefa 1mâ Septembara 1827. 3

Ewingelle Otto, preefschneekš.

Pipp, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas flubdinafchanaš.

Lanni nakti no 11tas us 12tu Augusta schi gabda tam Behrsmuifchas fainneekam Rahbel Kriſche weens septianu gaddu wezs pilnigs darba firgš pellekti melnas spalwas, no mahju gannibas sagts irr. Kas par scho firgu taisnu sînnu atneffis us Roennes Behrsmuifchu, dabbuhš peezi sudraba rubelus pateizibas maksu. 2

* * *

Lai 5tâ Septembara tumſchâ waffarâ tam Emburgeš fainneekam Spilwenu Indrikam us tirgu pee bohdes peefeets firgš ar wiffeem fegleem un eemautu noſagts tappis. Duhkans no spalwas, labba auß pahrschkelta un weenâ mallâ spizze nogreesta, us mugguru feglu weetâ baltas spalwas retti eeaugufchas, 5 gaddu wezs. 5 sudraba rubelus pateizibas naudas sohla tam, kas Emburgeš taisnu sînnu dohs.

* * *

Eefsch Jehkaba muifchas, 2 juhdes no Keeljelgawas, wifslabbaku us wezza wihſi dedſinatu $\frac{2}{3}$ prohweš brandwihnu pa wahtim 11 stohpu par sudraba rubelu warr dabbuht. 3

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.

No. 374.